

THUYẾT MINH VỀ CÂY DỪA

1. Lập dàn ý thuyết minh về cây dừa

a. Mở bài

Giới thiệu cây dừa.

b. Thân bài

Nguồn gốc, xuất xứ:

- Dừa là hay còn có tên khác là cọ dừa, có tên khoa học chính thức là *Cocos nucifera* Arecaceae, thuộc họ Cau (Arecaceae).
- Hiện nay các nhà thực vật học vẫn còn rất nhiều tranh cãi về nguồn gốc chính thức của dừa, một số người cho rằng dừa có nguồn gốc ở các nước Đông Nam Á, một số khác lại cho rằng dừa có thể xuất phát từ miền tây bắc Nam Mỹ.

Phân loại:

Dừa cao:

- Cây trưởng thành cao khoảng 12-20m, tăng trưởng nhanh nhưng cho trái muộn (thông thường khoảng sau 5 đến 7 năm), và đạt năng suất tối đa sau 15-20 năm.
- Quả to, cùi dừa dày và hàm lượng dầu dừa cao (65-70%).
- Sức chống chịu tốt, dễ canh tác.
- Một số giống dừa cao được trồng phổ biến ở Việt Nam là: Dừa Ta, dừa Dâu, dừa Lửa, dừa Giấy, dừa Sáp.

Dừa lùn:

- Cây trưởng thành thường có độ cao dưới 10m, tăng trưởng chậm nhưng mau ra hoa và kết trái sau khoảng 3 đến 5 năm chăm sóc.
- Trái nhỏ, cùi dừa mỏng, nước nhiều và ngọt thanh, chủ yếu dùng làm nước giải khát.
- Sức chống chịu kém, dễ bệnh và chết.
- Một số giống dừa lùn phổ biến ở Việt Nam gồm có dừa Xiêm, dừa Tam Quan, dừa Éo, dừa Dứa.

Đặc điểm hình thái:

- Thân dừa là loại thân cột mọc thẳng, thân cứng, cao trong quá trình sinh trưởng không phân nhánh, cũng không có cành.
- Lá dừa tập trung ở ngọn cây, lá dừa xẻ thùy, tàu lá dài từ 3-7m phân thành nhiều lá nhỏ (lá chét) không đối xứng nhau qua gân giữa.
- Hoa mọc ra từ nách lá thành một đé (quây), trên đó có cả hoa đực lẫn hoa cái, chúng tự thụ phấn hoặc thụ phấn chéo nhờ động vật hoặc gió. Hoa dừa sau khi được thụ phấn thì khoảng 7-8 tháng sau có thể thu hoạch lấy nước uống.
- Kích thước trung bình của trái dừa từ 15-20cm, quả hình trứng, có ba cạnh, da có thể mang màu xanh hoặc cam nâu. Dừa là loại quả hạch, sọ cứng được bao bọc bởi một lớp xơ dày, khi già thì cứng và hóa gỗ, bên trong sọ dừa kín là cơm dừa và nước dừa.

Phân bố:

- Có mặt ở nhiều nơi trên đất nước ta, thích hợp với loại đất thịt pha cát, đất bồi ven sông, suối, biển, thoát nước tốt.
- Ở nước ta các tỉnh vùng duyên hải miền Trung, đặc biệt là tỉnh Bến Tre là nơi dừa được canh tác nhiều nhất.

Công dụng:

- Quả dừa cho phần cơm dừa ngọt, bùi dùng để ăn, là nguyên liệu trong công nghiệp thực phẩm tạo ra các sản phẩm như mút dừa, các loại bánh kẹo. Cơm của giống giống dừa thân cao chủ yếu dùng để ép lấy dầu dừa, sử dụng trong công nghệ mỹ phẩm, thực phẩm chức năng,...
- Nước dừa là loại nước giải khát tự nhiên ngon, bổ, rẻ cung cấp nhiều chất dinh dưỡng cần thiết cho cơ thể người.
- Vỏ và xơ dừa được sử dụng làm nguyên liệu sản xuất than củi, bên cạnh đó xơ dừa còn được sử dụng khá phổ biến trong việc làm chất độn phân bón.
- Sọ dừa hay gáo dừa là nguyên liệu để làm nhạc cụ hoặc một số đồ thủ công mỹ nghệ.
- Thân dừa được sử dụng trong xây dựng, điêu khắc chạm trổ,...
- Được trồng để tạo cảnh quan trong các resort, bên bờ biển, trong một số công trình kiến trúc nhà ở.

c. Kết bài

Nêu cảm nhận chung.

2. Viết một đoạn văn ngắn thuyết minh về cây dừa

Từ bao giờ, cây dừa đã đi vào văn thơ, ca nhạc của người Việt Nam ta. Khách phương xa đặt chân về thôn quê nước Việt, đều được một loại dù thiên nhiên che nắng trên mọi nẻo đường: Cây dừa Việt Nam. Đó là một loại cây thông dụng và có nhiều công dụng trên đất nước ta gắn bó suốt đời với bao người dân Việt Nam ta. Tuổi thơ Việt Nam, trẻ em nào cũng có ít nhiều kỉ niệm gắn bó với cây dừa. Các nghệ nhân khéo léo thường lấy lá dừa non màu xanh lá mạ quấn tròn, thuôn thuôn và cong cong trong tay lão nghệ nhân biến thành một con châu chấu khổng lồ chỉ trong nháy mắt. Lá dừa khô làm vách lá, mái lá hoặc chất đốt. Thân dừa ngày xưa thỉnh thoảng được dùng làm bình đựng ấm trà, đến ngày nay đã được làm đĩa, muống và một số đồ mỹ nghệ xuất khẩu đa dạng. Cây dừa có bao nhiêu loại thì sinh ra biết bao nhiêu loại trái. Có loại như dừa xiêm, dừa dâu, dừa bị. Quả dừa xiêm có màu canh mát, chấu nước của nó không bằng dừa xiêm. Dừa dâu là loại dừa trái nhỏ cũng pha màu lửa nhưng lợi hơn, nhỏ hơn trái bưởi, cho nước rất ngọt. Dừa bị là dừa nhỏ, lấy cơm vắt nước cất hoặc kho chế biến làm thực phẩm. Cây dừa đã trở thành một biểu tượng đẹp của sinh thái nước Việt chúng ta.

3. Thuyết minh về cây dừa

“Trên trời có giếng nước trong

Con ong chẳng lọt con kiến chẳng vừa”

Đó là một câu đố rất thú vị mà tôi nghĩ rằng tất cả học sinh chúng ta đều đã ít nhất một lần được nghe qua khi còn học ở bậc tiểu học. Thiết nghĩ trên đời sao lại có loài cây thú vị đến vậy, quả không chứa hạt mà lại chứa thứ nước ngon ngọt, khiến người ta uống một lần rồi là nhớ mãi. Thậm chí trong một bài hát nào đó người ta còn thiết tha mà cất lên rằng “uống nước dừa hay nước mắt quê hương”. Để thấy rằng cây dừa, trái dừa vốn dĩ từ bao đời nay đã trở thành thứ cây, thứ quả thân thiết, gắn bó sâu nặng với con người Việt Nam, tuy không thể sánh với cây tre, nhưng có lẽ ở một phương diện nào đó dừa vẫn được xem là những cây đa, cây lú trong tâm tưởng người Việt Nam chăng?

Dừa là hay còn có tên khác là cọ dừa, có tên khoa học chính thức là *Cocos nucifera* *Arecaceae*, thuộc họ Cau (*Arecaceae*). Hiện nay các nhà thực vật học vẫn còn rất nhiều tranh cãi về nguồn gốc chính thức của dừa, một số người cho rằng dừa có nguồn gốc ở các nước Đông Nam Á, do dừa mọc và phát triển cực kỳ mạnh mẽ ở nơi đây. Nhưng một số khác lại cho rằng dừa có thể xuất phát từ miền tây bắc Nam Mỹ, thậm chí còn có chứng cứ về hóa

thạch của các loài thực vật giống dừa xuất hiện ở New Zealand và Ấn Độ từ hàng chục triệu năm về trước. Một cách giải thích hợp lý được đưa ra rằng, bất kể dừa có nguồn gốc từ đâu thì việc nó có mặt ở nhiều các vùng lục địa trên trái đất là bởi cuộc “di cư” của các trái dừa trên các đại dương. Do tính chất nhẹ, nổi trên mặt nước và không thấm nước, nên khi gặp lục địa và điều kiện thích hợp các trái dừa trôi lên đến hàng tháng trên mặt biển vẫn có thể nảy mầm bình thường.

Ở Việt Nam có nhiều giống dừa với các tên gọi khác nhau, thế nhưng chủ yếu phân ra làm hai nhóm lớn là nhóm dừa thân cao và dừa thân lùn. Dừa cao hay còn gọi là dừa thường, cây trưởng thành cao khoảng 12-20m, cá biệt có cây cao tới 30m, tuy tăng trưởng nhanh nhưng cho trái muộn (thông thường khoảng sau 5 đến 7 năm), và đạt năng suất tối đa sau 15-20 năm. Dừa cao cho số lượng trái trên một quây dừa ít, nhưng quả to, cùi dừa dày và hàm lượng dầu dừa cao (65-70%). Ưu điểm chính là sức chống chịu tốt, dễ canh tác. Một số giống dừa cao được trồng phổ biến ở Việt Nam là: Dừa Ta, dừa Dâu, dừa Lửa, dừa Giấy, dừa Sáp. Dừa lùn cây trưởng thành thường có độ cao dưới 10m, tăng trưởng chậm nhưng mau ra hoa và kết trái sau khoảng 3 đến năm chăm sóc. Số trái trên một quây nhiều, trái nhỏ, cùi dừa mỏng, dẫn đến hàm lượng dầu thấp, nhưng nước nhiều và ngọt thanh, chủ yếu dùng làm nước giải khát. Tuy nhiên khi canh tác người nông dân cần phải có kỹ thuật bởi các giống dừa lùn có sức chống chịu kém, dễ bệnh và chết. Một số giống dừa lùn phổ biến ở Việt Nam gồm có dừa Xiêm, dừa Tam Quan, dừa Éo, dừa Dừa.

Về đặc điểm sinh học, ngoài khác biệt về chiều cao thì dừa cao và dừa lùn đều có một số điểm chung. Thân dừa là loại thân cột mọc thẳng, thân cứng, cao trong quá trình sinh trưởng không phân nhánh, cũng không có cành. Lá dừa tập trung ở ngọn cây, nên nhiều lúc nhìn từ xa cây dừa giống như một chiếc ô lớn xanh thẫm. Lá dừa xẻ thùy, tàu lá dài từ 3-7m phân thành nhiều lá nhỏ (lá chét) không đối xứng nhau qua gân giữa, các lá chét có màu xanh thẫm, ở giữa cũng có một gân chính. Khi cây cao dần lên thì lá ở gốc già và rụng đi để lại mắt sẹo ở thân dừa. Tùy theo giống dừa mà cây có thời điểm ra hoa và tuổi ra hoa khác nhau, hoa mọc ra từ nách lá thành một đé (quây), trên đó có cả hoa đực lẫn hoa cái, chúng tự thụ phấn hoặc thụ phấn chéo nhờ động vật hoặc gió. Hoa dừa sau khi được thụ phấn thì khoảng 7-8 tháng sau có thể thu hoạch lấy nước uống. Kích thước trung bình của trái dừa từ 15-20cm, quả hình trứng, có ba cạnh, da có thể mang màu xanh hoặc cam nâu. Dừa là loại quả hạch, sọ cứng được bao bọc bởi một lớp xơ dày, khi già thì cứng và hóa gỗ, bên trong sọ dừa kín là cơm dừa và nước dừa, đây được coi là hai loại thực phẩm sạch số một, bởi nó

được bảo vệ một cách kín kẽ bởi sọ dừa. Thậm chí trong một số trường hợp nguy cấp nước dừa còn trở thành dung dịch truyền trong y tế.

Dừa ở hiện nay có mặt ở nhiều nơi trên đất nước ta, bởi nó phù hợp với khí hậu nóng ẩm, và với nhiều loại đất khác nhau, nhưng thích hợp nhất vẫn là loại đất thịt pha cát, đất bồi ven sông, suối, biển, thoát nước tốt. Ở nước ta các tỉnh vùng duyên hải miền Trung, đặc biệt là tỉnh Bến Tre là nơi dừa được canh tác nhiều nhất, trở thành một loại cây có giá trị kinh tế cao và được rất ưa chuộng.

Dừa là thứ cây có nhiều công dụng. Quả dừa cho phần cơm dừa ngọt, bùi dùng để ăn, là nguyên liệu trong công nghiệp thực phẩm tạo ra các sản phẩm như mút dừa, các loại bánh kẹo có hương vị thơm ngon, béo ngậy. Cơm của giống dừa thân cao chủ yếu dùng để ép lấy dầu dừa, sử dụng trong công nghệ mỹ phẩm, thực phẩm chức năng,... Bên cạnh cơm dừa, thì nước dừa chính là thành phần được ưa chuộng thứ hai, hiện nay ở nước ta nước dừa đã trở thành loại nước giải khát tự nhiên ngon, bổ, rẻ cung cấp nhiều chất dinh dưỡng cần thiết cho cơ thể người. Nước dừa khi chưa bị bỏ ra còn là dung dịch truyền vô trùng thay thế cho dung dịch glucose trong một số trường hợp nguy cấp. Vỏ và xơ dừa được sử dụng làm nguyên liệu sản xuất than củi, bên cạnh đó xơ dừa còn được sử dụng khá phổ biến trong việc làm chất độn phân bón. Sọ dừa hay gáo dừa là nguyên liệu để làm nhạc cụ hoặc một số đồ thủ công mỹ nghệ. Thân dừa được sử dụng trong xây dựng, điêu khắc chạm trổ,... Ngoài ra dừa còn là một loại cây được trồng để tạo cảnh quan trong các resort, bên bờ biển, trong một số công trình kiến trúc nhà ở.

Như vậy có thể thấy dừa là một loài cây đã gắn bó thân thiết với con người Việt Nam ta từ nhiều đời nay, có nhiều đóng góp quan trọng không chỉ trong khía cạnh kinh tế, cuộc sống mà còn đem lại những giá trị văn hóa tinh thần, làm phong phú thêm đời sống xã hội của nhân dân ta. Với những lợi ích thiết thực như vậy cây dừa đáng được trân trọng và phát triển rộng rãi hơn nữa ở nước ta, đồng thời tạo cơ hội cho các sản phẩm từ dừa vươn ra thị trường nước ngoài đóng góp thêm vào nền kinh tế Việt Nam.